Programmabegroting 2024-2027 gemeente Roerdalen

Reactie van het college van B&W in eerste termijn

"*Er zijn risico's en kosten aan een actieprogramma verbonden. Maar zij zijn veel minder dan de langlopende risico's en kosten van comfortabel niets doen".* Deze uitspraak van John F. Kennedy past uitstekend in de huidige werkwijze van ons college.

De begroting kent de nodige ambities en dat in een tijd waar de financiën een uiterst onzekere factor vormen. Daar waar een fractie (**Roerstreek Lokaal!**) op onderdelen de vraag stelt of ambities te realiseren zijn stelt een andere fractie (**CDA**) dat we pro-actiever en daadkrachtiger moeten zijn. We moeten de mouwen opstropen en werken. Als college staan we voor de begroting zoals die voorligt en vertrouwen we erop dat, met de wetenschap van nu, de ambities worden uitgevoerd en gerealiseerd.

Reactie wethouder Loes Vestjens

Het sociaal domein is in veel gemeenten het zorgenkindje tijdens begrotingsbehandelingen. Niet alleen vanwege de hoge tekorten, maar ook vanwege het moeilijk meetbaar maken van resultaten. Zeker in vergelijking met andere domeinen. Immers: wanneer we aan de slag gaan met een wegreconstructie of de bouw of herinrichting van een wijk, dan worden veranderingen zichtbaar en tastbaar. Je kunt zien hoeveel extra woningen er gebouwd worden en hoe een andere verkeerskundige inrichting van een straat leidt tot minder hard rijden of tot de oplossing van parkeerproblematiek. Je kunt deze resultaten in 'harde' cijfers uitdrukken. De werkzaamheden in het sociaal domein zijn echter niet altijd zo makkelijk te becijferen.

Dat komt omdat het sociaal domein alles is wat onze inwoners, onze mensen, maakt en raakt. We hebben het over een kansrijke start voor onze kinderen, goed en passend onderwijs en de mogelijkheid voor jongeren om zich te ontplooien en de kans voor (jong) volwassenen om vanuit hun eigen talent mee te doen in de gemeenschap en op de arbeidsmarkt. Ook hebben we het over vitaal ouder worden in Roerdalen door bijvoorbeeld deel te nemen aan projecten als valpreventie en 'Langer Thoes'. Dit alles is het sociaal domein, maar het sociaal domein is nog veel meer dan dat. Veel meer dan we hier kunnen benoemen.

Het is dan ook logisch dat dit domein zo nu en dan een zorgenkindje is. Want als je je bedenkt dat elk mens uniek is, dan besef je je pas hoe complex het is om elk mens op zijn of haar eigen manier gelukkig en gezond oud te laten worden en daar waar nodig als overheid een rol in te nemen. Hiermee is een ogenschijnlijk 'simpele' vraag van de fractie **PvdA/Groenlinks** *Hoeveel aantallen inwoners, op wat voor manier dan ook, aangewezen zijn op ondersteuning van de gemeente?* dan ook niet zomaar te beantwoorden. We bieden als gemeente een helpende hand aan mensen die onder het minimum leven, mensen met een uitkering, werkende mensen die het moeilijk hebben. Zoals gezegd, allemaal mensen die uniek zijn, met een redelijk uniek rugzakje. Ons doel: ze helpen de rust en ruimte te geven om zich te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Werken aan bestaanszekerheid.

Het sociaal domein is dus uitermate complex en we onderkennen ook dat problemen met verwarde personen in ons land blijven toenemen. **Ons Roerdalen** maakt zich zorgen om de uitvoering van de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS), gezien deze toename van het aantal verwarde personen. Ondanks het feit dat de Wams controversieel is verklaard zijn we op MER-

niveau onze gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek samen aan het door ontwikkelen. Dit doen we o.a. door het inzetten van de “Doorbraakmethode”. Regionaal zijn we de samenwerking tussen partners in het zorg- en veiligheidsdomein aan het verbeteren, zodat we beter kunnen inspelen op complexe vraagstukken. Dit doen we o.a. door lerende netwerken op te zetten en bijvoorbeeld te werken met ervaringsdeskundigen.

We stropen in het sociaal domein de mouwen op en we pakken aan. We durven, zoals de fractie **Roerstreek Lokaal!** oproept, risico’s te nemen om op basis van inschattingen en ervaringsverhalen een koers in en voort te zetten. Kortom: We doen het gewoon en wat ons betreft nog belangrijker we doen het samen!

Investeren in een sterke sociale basis om te renderen in veerkrachtige inwoners en vitale dorpen
We werken dagelijks met een scala aan betrokken maatschappelijke zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met onze inwoners, verenigingen en ondernemers aan een sterke sociale basis in onze dorpen. Vóór de zomer hebben we de raads- en commissieleden én de leden van de adviesraad sociaal domein meegenomen in het Roerdalense verhaal van deze sterke sociale basis. En op die avond en in de begrotingsbijdragen van de diverse fracties ervaren we het vertrouwen dat onze aanpak de juiste is.

Dan kunnen we ons net als de fractie **Ons Roerdalen** de vraag stellen of het wel eerlijk is dat wij de taken die ooit van het rijk waren nu (met minder geld) moeten uitvoeren. Maar daar waar deze fractie oproept tijd en energie te steken in het bewerkstelligen dat de taken teruggaan naar het rijk, steken wij liever tijd en energie in datgene waar we als lokale overheid en lokale gemeenschap wél het verschil kunnen maken. Wij steken tijd en energie in onze inwoners in het belang van hun toekomst, hun gezondheid, welzijn en geluk.

Onze werkwijze binnen het sociaal domein heeft overigens niets te maken met het tornen aan het zelfbeschikkingsrecht van de huisarts waar **Ons Roerdalen** aan refereert. Het gaat over het bieden van passende hulp aan de inwoner. De huisarts maakt een inschatting op basis van kennis, ervaring en in gesprek met de betreffende inwoner. Indien de inschatting is dat welzijn op recept een oplossing kan bieden, dan is het aan de huisarts om door te verwijzen. Hiermee verbinden we het medisch domein met het sociaal domein. Dat sluit naadloos aan op de ontwikkeling die we ook landelijk zien binnen het Integraal Zorg Akkoord (IZA).

In Roerdalen laten we stenen leven
Meer dan ooit tevoren maken we vanuit het sociaal domein een koppeling met het ruimtelijke domein. Een koppeling tussen de mensen en de stenen. Het accommodatiebeleid – waarvan de evaluatie zoals toegezegd zo spoedig mogelijk volgt - gaat wat ons betreft in Roerdalen niet alleen over gebouwen. Het gaat over leven; over het creëren van plekken waar mensen samen komen, zich kunnen ontwikkelen en ontplooien, zich thuis voelen. Het gaat ook over huisvesting van verenigingen, de pijlers voor een levendig Roerdalen, zoals het **CDA** stelt.

Deze verenigingen worden overigens net als stichtingen en vrijwilligersorganisaties ondersteund met ons subsidiebeleid. Er zijn zowel structurele als incidentele subsidies aan te vragen via onze website. Dit valt onder de reguliere taken en staat daarom niet expliciet opgenomen in de begroting. Overigens willen we als gemeente in het kader van bewegen en gezondheid steeds nauwer gaan samenwerken met onze verenigingen. Zij vormen voor ons namelijk een heel belangrijk fundament in de sociale basis van Roerdalen. En dan gaat het niet alleen om de sportverenigingen, maar ook verenigingen op het vlak van muziek, kunst en cultuur. Hierbij hebben we zoals **Roerstreek Lokaal!**

aanstipt zeker zorgen over de draagkracht van stichtingen en verenigingen. We zien immers allemaal dat er een steeds groter beroep wordt gedaan op de vrijwilligers in onze dorpen.

We zijn blij dat **Roerstreek Lokaal!** onze aanpak onderschrijft om eerst met jongeren te gaan spreken voordat er keuzes worden gemaakt over de stenen van de jeugd- en jongerenhuizen. Immers alleen dán weten we welke behoefte de jongeren hebben en kunnen we deze stenen dus echt laten leven. Datzelfde geldt voor de Huiskamer Plus. Niet de stenen maar de behoefte van de doelgroep van Huiskamer Plus zijn voor ons leidend. We hopen hiermee de zorg van **Democraten Roerdalen** over de ontwikkeling van de Huiskamer Plus weg te kunnen nemen. Overigens kijken we ook steeds meer naar multifunctioneel gebruik van stenen. Zoals **Roerstreek Lokaal!** ook al aangeeft is de tijd er nu om creatieve oplossingen te vinden voor de uitdagingen in de zorgwereld en verbindingen te leggen met de sociale ontmoetingsplekken die onze dorpen rijk zijn.

Stenen die per definitie ook gaan leven in de komende 2 jaar zijn de stenen van de Multifunctionele Accommodatie (MFA) in Vlodrop en de stenen van Basisschool de Draaiende Wieken in Posterholt. Zowel de school in Vlodrop als in Posterholt zijn jaren geleden opgenomen in ons Integraal Huisvesting Plan (IHP) en staan al langer dan wenselijk in de wachtstand met hun plannen. Maar er is nu echt schot in de zaak. Stichting Innovo heeft groen licht van het college voor hun idee en gaat voortvarend aan de slag om de plannen nader uit te werken, zodat de gemeenteraad uiteindelijk een besluit kan nemen over de nieuwbouwplannen. Het project MFA Vlodrop is ontzettend goed op stoom. Met het goede nieuws dat we als gemeente overeenstemming hebben weten te bereiken met de exploitant van de Roerhal hebben we een belangrijke mijlpaal in dit project kunnen markeren en kunnen we definitief aan de slag. We delen de zorgen van de fractie **PvdA/Groenlinks** dan ook niet. De keuze om in maart 2024 te starten met de sloop, is een keuze die in goed overleg met de school en mede op verzoek van Stichting Veer zeen Vlorp is gemaakt. Juist door dit tijdstip te kiezen, kan levendig Vlodrop nog een volledig carnavalsseizoen in de Roerhal beleven en is er voor de verenigingen voldoende tijd om alternatieve huisvesting te zoeken voor de periode vanaf maart 2024. Zoals ook al eerder in een raadsinformatiebrief aangegeven is er ook voor wat betreft de verouderde stenen van het huidige schoolgebouw een meer dan goede afstemming met Stichting Swalm en Roer over een schone, droge en veilige leeromgeving voor het resterende schooljaar 2024/2025. Ook hier staat samen doen centraal!

Reactie burgemeester Monique de Boer Beerta

Democraten Roerdalen staat positief tegenover de ontwikkelingen bij de Risk Factory. Wij blijven dit concept met enthousiasme steunen.

Inwoners kunnen vanaf 14 november iedere dinsdag terecht bij het BOA-spreekuur. Een spreekuur is steeds van 16.00 tot 17.00 uur in het gemeentehuis, Schaapsweg 20 in Sint Odiliënberg. Een afspraak maken is niet nodig. Uiteraard publiceren we dit via onze communicatiekanalen.

Ons Roerdalen wijst terecht op het brandgevaar van nieuwe energie-opwekkers en vraagt of de VRLN hierop voorbereid is. Bekend is dat bij particulieren steeds meer thuisaccu's aanwezig zijn. Enerzijds accu's die legaal te koop zijn, maar anderzijds ook de accu's van de zgn. thuisknutselaar. Ook constateren we met u dat er steeds meer elektrische auto's rijden die moeilijk te blussen zijn. De hele energietransitie heeft veel aandacht binnen de Veiligheidsregio. Voor zover mogelijk speelt de VRLN adequaat in op nieuwe ontwikkelingen. Die gaan zo snel, dat niet alles tot in detail uitgewerkt

kan worden. Door de brandweer zijn handelingsperspectieven “hoe om te gaan met branden van accu’s en zonnepanelen” opgesteld. Personeel op de brandweerauto wordt opgeleid hoe zij om moeten gaan met deze specifieke branden.

De brandweer is goed ingericht op deze ontwikkelingen en voert dit vooralsnog uit binnen het bestaande budget.

Roerstreek Lokaal! spreekt haar waardering uit voor het werk van de Veiligheidsregio en dat lijkt ons terecht! Wij blijven echter ook vinger aan de pols houden voor wat betreft de uitgavenkant, want de financiële bijdrage aan de Veiligheidsregio is groot.

Voor wat betreft de brandweer ligt het accent eerder op het klaarmaken van de ‘brandweer voor de toekomst’ dan op bezuinigen. Door een ‘behapbare basis’ in te richten en voor specialistische taken te werken met flexteams die op afroep beschikbaar zijn (bv het Handcrewteam bij bosbranden) is een efficiencyslag gemaakt. We zijn bezig een efficiencyslag te maken op gebouwenbeheer. Voor wat betreft de GGD is er gediscussieerd over de takenomvang, maar dit heeft vooralsnog niet geleid tot een bezuinigingsoperatie.

Reactie wethouder Jacqueline Westhelle-Aelen

Communicatie en dienstverlening

Er gebeurt veel in Roerdalen op het gebied van bijvoorbeeld wonen, verduurzamen, onderhoud van onze wegen en de inrichting van ons landelijk gebied. We vinden het belangrijk om onze inwoners hier zo goed mogelijk over te informeren en hen te betrekken (Samen Doen!). Toch zien we dat de betrokkenheid bij veel inwoners pas echt komt als een ontwikkeling in de eigen straat of buurt plaatsvindt. Zeker bij onderwerpen die weerstand oproepen, horen we vaak dat de communicatie niet goed is. Maar waar hebben we het dan precies over? Hebben we niet duidelijk gecommuniceerd, of was de boodschap niet wat men wilde horen? We zien namelijk dat inwoners over het algemeen tevreden zijn over onze communicatie. In de burgerpeiling van 2021 gaven zij onze communicatie en voorlichting het rapportcijfer 7. Ook via het Inwonerspanel Roerdalen kregen we positieve feedback op onze communicatie.

Uiteraard kan het altijd beter. We blijven dan ook werken aan onze communicatie. Zaken als heldere taal, een duidelijke website, een communicatieve organisatie en de samenwerking met de dorpsbladen hebben continue onze aandacht. Hierbij focussen we steeds meer op communicatie die gemeente en inwoners verbindt, waardoor we elkaar beter leren kennen, begrijpen en vertrouwen. Ook onze digitale dienstverlening blijven we uitbreiden, maar dat neemt niet weg dat we ook nog via papier communiceren en inwoners ook persoonlijk aan de balie geholpen kunnen worden. Begin 2024 voeren we weer een onderzoek uit naar de communicatie via het Inwonerspanel Roerdalen. Dan krijgen we een actueel beeld van wat goed gaat en wat beter kan. Met de verbeterpunten gaan we volgend jaar actief aan de slag.

Waar we specifiek een verbeter slag willen maken is het blijven communiceren bij lang lopende processen. Tussentijds een stand van zaken bij bijvoorbeeld de zonnevelden of het verduurzamen van accommodaties.

Wonen

In ieder dorp worden (binnenkort) zowel tijdelijke als permanente woningen gebouwd. Dat is hard nodig om te zorgen voor voldoende woningen. Daar gaan we mee door. We willen zorgen voor duurzame woningen, meer flexibiliteit en ruimte voor jongeren, ouderen en nieuwe inwoners. Onze dorpen moeten kunnen groeien als dat nodig is. Het is goed dat deze aanpak zo breed wordt gesteund door de politieke partijen. Het vraagt veel van onze organisatie en op het voorstel om het team met 1 fte te versterken kunnen we het volgende melden. We hebben in de begroting 2024 vanwege de extra opgaves /eigen plannen 1 jaar extra capaciteit op Wonen (ongeveer 0,6 fte, € 80.000,-) begroot.

De vraag voor concrete bouwplannen voor de midden en lange termijn is ons bekend. Daarin wordt eerst gekeken of we de rode contouren in sommige kernen kunnen uitbreiden. Daarnaast zien we mogelijkheden als we de basisschool in Vlodrop en Posterholt hebben verplaatst. Verder moeten we de uitkomst van het woningbehoefte onderzoek afwachten. Die kunnen we, door de extra opdrachten vanuit het rijk, pas eind 2024 verwachten. We doen er echter alles aan om dit te versnellen. De uitgangspunten en richtinggevende gedachte voor dit onderzoek zijn het verkrijgen van inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve woningbehoefte. Hierbij wordt o.a. gekeken naar demografische ontwikkelingen, migratiebewegingen en de bestaande woningvoorraad. Het onderzoek is gericht op het volledige woonspectrum met als doelgroepen de starters op de woningmarkt, jongeren, één- en meerpersoonshuishoudens, sociale huurders, ouderen, gehandicapten, statushouders, buitenlandse werknemers, sociaal kwetsbaren en urgenten.

Er liggen op dit moment nogal wat projecten binnen onze gemeente die door Wonen Limburg moeten worden uitgevoerd. Projecten waarvan de reële verwachting is dat in 2024 gestart wordt met de bouwwerkzaamheden zijn:

- 15 appartementen in het centrumplan Herkenbosch
- 31 woningen en appartementen op de locatie Petrusberg
- 10 woningen te Vlodrop
- 10 woningen te Montfort.

Daarnaast worden in totaal 72 (12 in elke dorpskern) tijdelijke woningen gebouwd, waarvan er nu 36 zijn gerealiseerd, die volledig gericht zijn op sociale huur.

Woonwagenlocaties

Aangaande de uitbreiding van de woonwagenlocaties is het streven om nog dit jaar het ontwerp bestemmingsplan voor de locatie in Herkenbosch ter inzage te leggen. Daarnaast verwachten we dat in 2024 het planologisch kader voor de locatie in Montfort in procedure gebracht kan worden. Start van de bouw is echter van meer afhankelijk dan enkel het planologisch kader. Met Wonen Limburg moeten we immers ook overeenstemming hebben over het financiële kader (wie draagt welke kosten). Ook staat Wonen Limburg aan de lat voor de realisatie van de opstallen (keuze opstal, vergunning, plaatsing e.d.). Van beide locaties kunnen de toekomstige bewoners in januari 2024 een keuze maken tussen een woonwagen (waarvan de levertijd en de kosten zeer hoog zijn) of een woonwagenwoning (die grondgebonden is en in levertijd en kosten beduidend lager zijn). Daarna kan alles in procedure worden gebracht en kan, afhankelijk van de keuze, eind 2024 of pas in 2025 de uitbreiding gerealiseerd worden. Bij de keuze van een traditionele woonwagen moet er nog een onderhandeling plaatsvinden over de meerkosten/onrendabele top.

Sociale woningbouw

De vraag naar sociale woningbouw is zeer groot en we hebben op dit moment maar één woningbouwcorporatie binnen onze gemeente waar we zaken mee kunnen doen. We hebben de gezamenlijke intentie om te voldoen aan de grote vraag op het gebied van sociale woningbouw. Als een project stagneert dan is daar altijd een bijzondere reden voor en proberen wij daar samen uit te komen. Met het terugnemen van een project, zoals **Democraten Roerdalen** voorstelt, los je de vraag naar sociale woningbouw niet op.

Willen wij meer sociale woningbouw dan moeten wij het ook aantrekkelijk maken om in onze gemeente aan de slag te gaan. We kunnen dan ook kijken of we de vraag naar meer sociale woningen kunnen invullen met flexwoningen.

Wonen en zorg

We gaan werken aan een woonzorgvisie waarin de woon- en zorgopgaven gecombineerd worden. Om deze woonzorgvisie te kunnen opstellen is het wenselijk om een woonzorganalyse uit te voeren. Daarmee kan de huisvestingsopgave op het gebied van wonen en zorg voor diverse doelgroepen inzichtelijk gemaakt worden en komt daaruit voort onze lokale woon-zorgvisie.

De afgelopen jaren hebben we steeds meer verzoeken gekregen van woonzorgvoorzieningen en wonen met zorg voor ouderen. Een aantal daarvan is inmiddels gerealiseerd (Molenbeecke in Montfort en Melick en de Postaert in Posterholt) en zijn er nog 3 initiatieven in Montfort (Hoogstraat 11), Melick (Dorpsstraat 63A) en Herkenbosch (Hoofdstraat 34) die reeds lopen. Het is op dit moment niet duidelijk of aan deze vorm van wonen nog behoefte is. We hebben dan ook besloten om geen nieuwe principeverzoeken en informatieverzoeken inhoudelijk te behandelen met betrekking tot woonzorginitiatieven met 24-uurs zorg voor ouderen en wonen en zorg voor ouderen, totdat de resultaten van de woonzorganalyse zijn opgeleverd. De resultaten uit de woonzorganalyse worden mei 2024 aan de raad gepresenteerd. (Met deze beantwoording geven we ook invulling aan de toezegging 2023-23).

Energie besparen en verduurzamen

Een aantal partijen benoemd terecht thema's zoals de kwaliteit van onze natuur en water, maar ook het perspectief voor de landbouw in onze gemeente. Alle partijen willen investeren in verduurzaming. Door duurzaamheidsdoelen te combineren met nieuwe inkomsten voor de gemeente. En door inwoners te ondersteunen met advies en concrete acties, zoals het isoleren van woningen. Dat draagt niet alleen bij aan verduurzaming, het zorgt ook voor lagere energiekosten. Daarnaast willen meerdere partijen dat ook andere energiebronnen worden onderzocht. Dat alles sluit naadloos aan op onze aanpak.

Op gebied van energie zetten we stevige stappen. Ten aanzien van opwek van energie komt de realisatie van ons eigen zonneveld nabij de stort steeds dichterbij. We hebben grip op risico's zoals stikstof. We verminderen activiteit op een perceel en dat zorgt ervoor dat er stikstofruimte ontstaat. De aanvraag omgevingsvergunning is inmiddels ingediend. Afhankelijk van wanneer we SDE++ subsidie aan kunnen vragen, weten we wanneer we kunnen gaan realiseren. We richten op 2024, maar het kan ook 2025 worden. Het gaat om een investering van rond de 7 miljoen euro. Wij

monitoren constant of het nog zinvol is de ontwikkeling door te zetten en zullen bij financial close (als we geld moeten vragen aan de raad) ook uitleggen hoe de situatie er op dat moment voor staat. Blijvend informeren over de stand van zaken is nu zinloos aangezien de haalbaarheid per dag wisselt vanwege rentelasten, materiaal- en arbeid kosten en de stroomprijs.

De vergunningaanvragen voor de twee zonnevelden van externe partijen uit de 1e tranche worden binnen afzienbare termijn verwacht. Daarnaast wekken we al bovengemiddeld zonne-energie op daken op en met de stimuleringsregeling die recent is gelanceerd willen we het aantal daken verder uitbreiden. Daarbij hebben we speciale aandacht voor inwoners die daar ondersteuning bij nodig hebben. Na een voorzichtig begin stijgt het aantal inschrijvingen gestaag en staat de teller op bijna 120. We hebben allerlei communicatie en informatiekanalen en -campagnes voorbereid. Dat maakt dat we vertrouwen hebben dat we onze doelstellingen gaan realiseren. Windenergie is na het besluit van het college van 12 september een gepasseerd station. Dit was bij het opstellen van de programmabegroting nog niet het geval.

Democraten Roerdalen vraagt naar de stand van zaken verledden sportparken. De voetbalverenigingen gaan met onze hulp de veldverlichting verledden (van ledverlichting voorzien). Voetbalvereniging SVH'39 is reeds vergevorderd. Zij starten op kort termijn met de uitvoering. Voor Oranje Blauw geven we nog dit jaar voor één veld de opdracht voor het vervangen van lichtmasten inclusief verledden. Uitvoering is begin 2024.

Voor SNA, FC Roerdalen en de overige velden van Oranje Blauw zijn vanuit het accommodatie- en duurzaamheidsbeleid per club middelen beschikbaar voor het vervangen van hun veldverlichting. Samen met door de clubs aan te vragen subsidies maken de clubs dan zelf de keuze hoeveel van hun veldverlichting zij gaan vervangen voor ledverlichting Op dit moment is niet duidelijk op welke termijn deze clubs hun plannen willen uitvoeren.

Koers 2050

In de Koers Duurzaamheid Roerdalen 2050 bekijken we op welke manier we in de toekomst om willen gaan met het opwekken en gebruiken van energie. Dit doen we in nauwe samenspraak met onze inwoners en de Raadswerkgroep Duurzame Energie.

Het accent verschuift van beleid naar uitvoering en van grootschalige opwekprojecten naar zorgen dat onze inwoners, bedrijven, verenigingen en de gemeente zelf besparen en eventueel op eigen terrein kan opwekken. Dat neemt nu een vlucht met de voorbereiding van een gebiedsgerichte aanpak om naar minimalisering van het aardgasgebruik te gaan. Samen met de RES Noord- en Midden-Limburg wordt op dit moment het projectplan gemaakt om slecht geïsoleerde woningen versneld aan te pakken en daar optimale (onder andere financiële) ondersteuning te bieden. Twee plannen en aanpakken die we verder uit kunnen rollen als deze succesvol blijken. Daarbij werken we ook aan een gemeentelijke verduurzamingsregeling, die het mogelijk gaat maken om woningen met een nieuw en aantrekkelijk financieringsinstrument een forse verduurzamingsslag te laten maken. Voor de gebiedsgerichte aanpak en gemeentelijke verduurzamingsregeling wordt op dit moment de besluitvorming voorbereid.

We werken ook intensief samen. Vooral binnen de RES Noord- en Midden-Limburg. Hier wordt actief gewerkt aan projectplannen om de elektrificatie van de warmtevraag te versnellen en de infrastructuur daarvoor ook op niveau te brengen. Daarnaast doen we mee met een Coalition of the

Willing Groen Gas, waar de potentie voor onze regio en gemeente in beeld wordt gebracht. Ook doen we mee aan een andere Coalition of the Willing voor het Nationaal Isolatie Programma, waarmee effectief en efficiënt een slag in het verduurzamen van slecht geïsoleerde woningen wordt gemaakt (zoals hiervoor ook benoemd). Alternatieve bronnen zoals geothermie en waterstof worden in de RES en met partners verkend, maar concrete kansen zijn voor Roerdalen voor de korte termijn waarschijnlijk niet te verwachten. We kijken ook naar de mogelijkheden die opslag bieden, gezien de ontwikkelingen rond de aanlanding van wind op zee en de Delta Rhine Corridor in onze directe omgeving. De Alliantie Kernenergie die door de provincie Limburg is opgericht volgen we met belangstelling, maar op enige afstand. Besluitvorming over het vervolg van de RES-samenwerking in een Centrumregeling staat op 2 november geagendeerd in de raad.

Er zijn Rijksmiddelen beschikbaar gesteld om de energietransitie in Roerdalen uit te voeren. Deze worden voor alle hiervoor genoemde onderwerpen ingezet. Ook voor de RES. De centrumregeling RES maakt ons in Roerdalen slagvaardiger omdat de RES-organisatie kennis verzameld en taken voor ons uitvoert. Daarmee kunnen we veel effectiever aan onze lokale opgave werken met het duurzaamheidsteam. **Ons Roerdalen** vraagt of we onze eigen formatie gaan verkleinen. Dat doen we niet, omdat de opgave, vooral in de warmtetransitie, de komende jaren alleen maar zal groeien.

Afkoppelen hemelwater

We gaan in 2024 het volledig bedrag dat te krijgen is uit de Impulsregeling klimaatadaptatie (DPRA-subsidie) gebruiken voor het afkoppelen van het hemelwater van het riool op de Groenstraat en Dorpsstraat in Melick. Een groot project waardoor we in onze opgave van adaptatiemaatregelen grote stappen maken zonder een grote greep uit onze gemeentekas. We streven ernaar om voor 2027 de hele waterhuishouding op orde te hebben. We liggen op koers om in 2027 te voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

Ook de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater private terreinen wordt dit jaar weer opengesteld. Door gebrek aan ambtelijke capaciteit is in 2022 geen nieuwe regeling vastgesteld. 21 aanvragen van 2022 zijn hierdoor niet in behandeling genomen. Deze aanvragers willen we, na het opnieuw vaststellen van nadere regels in het college eind 2023, direct benaderen zodat zij als eerste gebruik kunnen maken van de regeling.

Schone Lucht Akkoord

PvdA/Groenlinks vraagt naar het Schone Lucht Akkoord. Het Schone Lucht Akkoord is bij ons bekend. Het is een akkoord tussen Rijk, provincie en een groot aantal gemeenten. We hebben dit akkoord nog niet getekend. Met dit akkoord committeert men zich aan de ambitie om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Deelnemers kunnen cofinanciering krijgen voor projecten die bijdrage aan een schonere lucht via een specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord (SpUkSLA).

Vanuit het programma Duurzaamheid werken we praktisch gezien iedere dag aan schonere lucht. Ondertekening en deelname aan het Schone Lucht Akkoord leidt tot verplichtingen. Die vragen om extra personele bezetting, om de projecten en activiteiten uit te voeren. Op dit moment leggen we prioriteit bij het goed uitvoeren van de lopende projecten en het bepalen van de Koers Duurzaamheid 2050.

Limburgs programma Landelijk Gebied

Het Limburgs programma landelijk gebied gaat een volgende fase in. De eerste contouren en activiteiten zijn in het LPLG 1.0 geschetst. Nu komt het er in de kern op neer een wijze van aanpak langjarig te organiseren en te doorlopen. Centraal staat daarin de uitwerking van het LPLG op gebiedsniveau in gebiedsprocessen waaraan decentrale overheden en andere stakeholders meedoen. Wij vertegenwoordigen het deelgebied Meinweg, Roer- en Swalmdal in de Plattelandscoalitie Limburg. De input voor deze bijeenkomsten wordt vooraf besproken en daarvoor gebruiken wij Ons WCL omdat daarin ook alle 5 de gemeentes zitten.

De opgave in het Limburgs programma landelijkgebied (LPLG) is:

Natuur -> Stikstofreductie, Areaaluitbreiding, Instandhoudingsdoelen natuurkwaliteit, Hydrologische doelen en Groenblauwe dooradering.

Water -> Schoon oppervlakte- en grondwater, Goede toestand grondwaterlichamen en Goede zoetwaterbeschikbaarheid.

Klimaat -> Reductie van uitstoot broeikasgassen en Koolstofvastlegging

Limburgse doelen -> Perspectief voor sectoren, Houdbare vergunningverlening, Leefbaarheid en Landschappelijke kwaliteit.

Reactie wethouder Roland Slangen

Uit de eerste termijn van de verschillende fracties komt een aantal opmerkingen en vragen naar voren op het gebied van de ruimtelijke ordening, openbare werken en de buitendienst. Hierop willen wij graag per onderdeel ingaan.

Omgevingswet

1 januari is het eindelijk zover. De omgevingswet wordt van kracht. De grootste wetwijziging sinds tijden die een flinke impact gaan hebben voor zowel indieners als voor de vergunningverlenende instanties. Zoals aangegeven is het niet waarschijnlijk dat dit vanaf dag 1 vloeiend verloopt. We zijn echter goed voorbereid. Hebben de omgevingsvisie al een tijd geleden vastgesteld en hebben het proces goed in beeld hoe we indieners al in een vroeg stadium kunnen begeleiden met de aanvraag. Op dit moment merken we dat er nog vele aanvragen liggen die we volgens de huidige wetgeving moeten afhandelen. Hier hebben we momenteel de handen meer dan vol aan. Ook blijven er nu aanvragen langer wachten op een reactie omdat er simpelweg meer aanvragen binnen zijn gekomen dan die we kunnen verwerken. Wij begrijpen dat dit voor inwoners en ondernemers vervelend is maar de oplossing is niet voorhanden. We merken dat ook op de arbeidsmarkt geen capaciteit beschikbaar is die bij kan springen. Het **CDA** vraagt om de formatie uit te breiden met 1 Fte bij de vergunning afdeling. Dit is de omgevingsdienst van het SC MER. Ook hier is de werkdruk hoog en liggen aanvragen langer dan gewenst. Het signaal is ook gehoord door de portefeuillehouder MER en wordt meegenomen in het dagelijks bestuur.

Ons Roerdalen vraagt of wij ook een omgevingsplan gaan opstellen waarin de reikwijdte op het gebied van individueel belang van de aanvrager versus het algemeen belang van de gemeenschap is vastgelegd en daarmee ook de handelingsbevoegdheid van het college. De genoemde

belangenafweging is de basis van ieder Omgevingsplan. Zoals bekend komt de kruimelgevallenregeling met de inwerkingtreding van de Omgevingswet te vervallen.

Roerstreek Lokaal! vraagt of het niet verstandig was geweest om een reservering voor de extra kosten als gevolg van invoering omgevingswet op te nemen in de begroting? We hebben ervoor gekozen om nog aanwezige reserves te gebruiken om te starten met de werkzaamheden onder de nieuwe Omgevingswet. In 2017 is een Programmaplan invoering omgevingswet opgesteld. Hieraan gekoppeld is destijds een reserve Omgevingswet opgericht. In deze reserve zitten momenteel nog (beperkt) middelen om ook in 2024 al wat acties op te pakken. Echter dit is niet toereikend om ook een Omgevingsplan aan te passen, hiervoor volgt in 2024 een voorstel aan de raad, inclusief een indicatie van de kosten.

Projecten in de openbare ruimte

Democraten Roerdalen schrijft verheugd te zijn dat de aanleg van het fietspad Rothenbach in 2024 wordt uitgevoerd. Het aankopen van de benodigde gronden is echter een moeizaam proces gebleken. Het is de vraag of we alle benodigde percelen kunnen verwerven. Nog dit jaar hebben we daar duidelijkheid over (go/no go) en kan bepaald worden of het vrij liggend fietspad aangelegd kan worden of dat we voor een alternatief (fietsstraat) moeten gaan.

Verder wordt gevraagd naar de financiële situatie van een aantal projecten. Voor het dorpspark Schepersheuvel en de parkeerplaatsen rondom de sporthal en gemeentehuis heeft de raad een kaderstellend krediet van ca. €500.000,00 ter beschikking gesteld. Hiervan is nog ca. €70.000,- over, maar er zijn nog enkele werkzaamheden aangaande de groene inpassing en het trapveldje. Ook loopt de onderhoudstermijn nog. Het is daarom nog te vroeg om het eindresultaat te kunnen opstellen. Daarnaast is er door het college €70.000,- beschikbaar gesteld voor de inrichting van het dorpspark door de verschillende verenigingen die zich inzetten voor het ontwikkelen van het dorpspark. De structurele onderhoudskosten voor het park van €12.500,- zijn inmiddels door de raad vastgesteld en toegevoegd aan de begroting.

Ons Roerdalen stelt dat de voorbereiding van projecten stroperig is. Wij hebben afgelopen jaren een tekort aan personeel op de afdeling openbare werken gehad. Ook momenteel staat er nog een vacature open die we niet ingevuld krijgen. Adviesbureaus kunnen dit niet helemaal overnemen omdat hun portefeuilles boordevol zitten. Daarnaast is altijd inbreng/sturing/lokale kennis vanuit de gemeente nodig. Tenslotte vraagt de regelgeving steeds meer inspanningen (stikstof, kabels en leidingen etc. etc.) waardoor voorbereidingen langer duren. Dit zijn allen redenen dat we de planning hebben moeten bijstellen.

Communicatie

CDA vraagt aandacht voor de hoeveelheid en wijze waarop wordt gecommuniceerd over werkzaamheden in de openbare ruimte. Wij communiceren naar ons idee al op een grote schaal, maar het kan altijd beter. Inwoners kunnen zichzelf ook actiever laten informeren door zich bijvoorbeeld aan te melden voor de digitale gemeentelijke nieuwsbrief. Wij maken vaak gebruik van bewonersbrieven, gemeentelijke nieuwsbrief, gemeentepagina in de dorpskrantjes, sociale media, website, omgevingsmanagers, omleidingsborden en tekstkarren. Bij ieder project maken we een inschatting wat nodig is en bepalen we op welke manier gecommuniceerd wordt. Indien nodig sturen we tijdens de uitvoering ook bij aan de hand van de signalen/opmerkingen die we krijgen.

Los van werkzaamheden merken wij dat er goed gebruik wordt gemaakt van de FIXI app voor melding in de openbare ruimte. Afgelopen jaar waren er meer dan 3300 meldingen. Dit jaar verwachten wij ongeveer hetzelfde aantal meldingen. Wij blijven inzetten op de bekendheid van deze app om meldingen over de openbare ruimte naar de gemeente te maken.

Ons Roerdalen vraagt het college ervoor te zorgen dat de klankbordgroepen beter georganiseerd worden. Wanneer is een klankbordgroep echter een succes? Is dat als men het met het besluit eens is of is dat als men is gehoord en er vervolgens een gewogen besluit is genomen? Wat betreft infra projecten is een klankbordgroep altijd een succes. Zodra de klankbordgroep het ontwerp waar ze zelf over hebben mogen meedenken wil presenteren aan de rest van de straat of buurt wordt het, op kleine details na, grotendeels goed ontvangen door de rest van de aanwonenden. Individuele knelpunten blijven er altijd. Het iedereen 100% naar de zin te maken is een utopie.

Flexwoningen

Vrijwel alle fracties benoemen in hun 1e termijn de bouw van de flex-woningen. Wij zien uit de vele reacties in Vlodrop en Sint Odiliënberg dat er ook onder onze eigen inwoners een grote behoefte is aan deze woningen. De keuze voor het op deze wijze aanpakken van de woningnood blijkt een goede te zijn.

Ons Roerdalen is kritisch over de wijze waarop de communicatie met de omwonenden van de locaties in Posterholt, Montfort en Herkenbosch plaatsvindt. Het gebruik van de klankbordgroepen zou hebben geleid tot onderlinge verdeeldheid in de dorpen. Wij zijn van mening dat we op een juiste manier hebben geprobeerd om de omwonenden mee te nemen in het proces. Helaas blijkt in de praktijk dat bewoners pas gaan reageren als hun straat/ buurt wordt genoemd. Wij hebben het hele dorp aan de voorkant uitgenodigd om mee te denken over alternatieve locaties. De animo hierop was zeer gering, vandaar dat we toen zijn overgeschakeld naar meer gerichte uitnodigingen van de omgeving van genoemde locaties. Wij horen graag de suggesties van **Ons Roerdalen** hoe het anders had gemoeten. Wat wij naar de toekomst wel anders willen doen is de manier waarop wij mensen uitnodigen om mee te denken. Voor de woningen in Posterholt wordt binnenkort de vergunning aangevraagd. De definitieve locatiekeuze voor Montfort en Herkenbosch is voor de begroting in de raad behandeld wordt ook gemaakt. Aansluitend vinden dan de onderzoeken plaats voor de ruimtelijke onderbouwing.

Mobiliteitsplan

Roerstreek Lokaal! vraagt waarom het mobiliteitsplan weer is uitgesteld? Het college wil het uitvoeringsplan en de planning heroverwegen samen met de raadswerkgroep Mobiliteit en de financiering meenemen bij “Roerdalen in Balans”. In het kader van Roerdalen in Balans en de grote meerjarige tekorten geldt een tijdelijke stop op nieuw beleid met financiële consequenties. Deze tijdelijke stop geldt uiterlijk tot de besluitvorming over noodzakelijke ombuigingen Roerdalen in Balans eind maart 2024. Van de subsidiemogelijkheden Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 wordt zeker gebruik gemaakt. Deze subsidie is voor het project Dorpsstraat-Groenstraat in Melick ook verleend.

Delta Rhine Corridor

Democraten Roerdalen stelt dat er hopelijk een alternatieve route buiten Roerdalen om wordt gekozen voor de Delta Rhine Corridor. De route van de Delta Rhine Corridor loopt gelijk met de bestaande ondergrondse leidingen van de Gasunie. Dit tracé is in 2012 al opgenomen in onze bestemmingsplannen omdat het tracé onderdeel uitmaakt van de 'structuurvisie buisleidingen 2012-2035' van het Rijk. Het kabinet vindt de buisleidingen noodzakelijk vanwege de uitdagingen op het gebied van klimaat, economie, leveringszekerheid van energie, energieonafhankelijkheid van andere landen en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Na de aanleg kunnen de gronden weer agrarisch gebruikt worden. Het kan wel zijn dat de productie de eerste jaren minder is vanwege de roering van de gronden.

Reactie wethouder Jan Smits

Meerdere fracties complimenteren de organisatie met de begroting waarvoor dank. Als college zullen we de complimenten overbrengen. Het **CDA** vraagt zich af hoe het komt dat de cijfers zo snel omslaan. Tijdens de raadsbehandeling van de halfjaarsrapportage hebben wij hier al uitgebreid bij stilgestaan. Voor de volledigheid kort de meest in het oog springende oorzaken (voor een verdere inhoudelijke toelichting verwijzen wij graag naar het betreffende raadsvoorstel):

- Stijgende kosten jeugdzorg
- Toename bijstandsuitkeringen
- Elektriciteitskosten
- Huishoudelijke hulp
- Armoedebestrijding
- Autonome ontwikkelingen (cao en loonindex) in onze eigen organisatie maar ook de GR-en
- Aanpassing functieboek (structureel)

Deze ontwikkelingen hebben de urgentie gebracht om het traject Roerdalen in Balans 2.0 te starten. Het **CDA** stelt voor dat de tering maar de nering gezet moet worden. Als college hebben wij al (deels) ombuigmaatregelen voorgesteld. Wij betrekken graag de raad bij verdere voorstellen. Bijna alle fracties verwijzen naar de raadswerkgroep Roerdalen in Balans die wij graag consulteren teneinde de begroting in balans te krijgen. Het is aan de fracties om te bepalen of alle te maken keuzes bespreekbaar zijn. Wat ons betreft in ieder geval wel.
Roerstreek Lokaal! wil graag focus. Ook **Democraten Roerdalen** wil graag project voor project onder handen nemen. De fractie van **PvdA/Groenlinks** vindt dat niet alles kan en prioriteiten gesteld moeten worden. De praktijk is weerbarstig. Wij zijn continu op zoek naar balans tussen ambities, capaciteit en financiële mogelijkheden. De ontwikkelingen in de omgeving om ons heen gaan razendsnel. Vaak doen zich kansen voor om mee te liften op projecten en/of subsidiemogelijkheden van derden. Het is dan vaak de keuze om mee te anticiperen op de mogelijkheden of de kans maar voorbij te laten door bijv. capaciteitsgebrek.

In het kader van de focus vraagt **Roerstreek Lokaal!** of voor Recreatie en Toerisme de ambities niet te groot zijn. Het lijkt een grote ambitie, maar veel projecten worden opgepakt in samenwerking met partners als het Routebureau, de SML-gemeenten, Grenspark Maas-Swalm-Nette en Keyport. De projecten vergen dus minder uren van onze ambtelijke capaciteit dan op basis van de lijst vermoed wordt.

Het **CDA** wil graag toerisme bevorderen en subsidies verlenen aan nieuwe initiatieven. Een gedeelte van de te verhogen toeristenbelasting wil ze hiervoor graag inzetten. Wij zijn het hier volledig mee eens. Dit is precies hetgeen wij voorstellen in deze begroting.
De suggestie van **Ons Roerdalen** eerst een gedegen overleg met ondernemers op te starten alvorens de toeristenbelasting te verhogen volgen wij niet. Met het vaststellen van een nieuwe visie voor recreatie en toerisme hebben we een eerste stap gezet in het aanbrengen van speerpunten voor 2024-2027. Het daaraan gekoppelde uitvoeringsplan zorgt voor meer nadruk en concretere actiepunten. Hier gaan we de komende 4 jaar mee aan de slag. In de begroting 2024-2027 wordt ook voorgesteld hiervoor extra middelen vrij te maken vanuit de toeristenbelasting. Het verhogen van de toeristenbelasting komt mede voort uit het verzoek van de gemeenteraad om te kijken waar we extra inkomsten kunnen genereren. Ondernemers zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe visie én het uitvoeringsplan recreatie en toerisme. Ook vinden er al regelmatig constructieve gesprekken plaats met Gastvrij Roerdalen-Wassenberg over de samenwerking.

Het **CDA** geeft aan om mogelijkheden te zoeken voor ondernemers om uit te breiden. In de door de raad vastgestelde omgevingsvisie staat hierover het volgende: *"De gemeente faciliteert bedrijvigheid, hierbij ligt het accent op kleinschalige en ambachtelijke bedrijven. Ontwikkeling van bestaande solitaire bedrijfslocaties kan enkel indien deze ontwikkelingen ook op lange termijn (blijven) passen in de omgeving. Ruimte voor nieuwe grootschalige industriële bedrijvigheid is er vooralsnog niet. In de toekomst zijn dergelijke ontwikkelingen alleen mogelijk indien dit ook op lange termijn een duidelijke meerwaarde oplevert voor onze gemeenschap. Daarnaast vraagt een dergelijke ontwikkeling om een robuuste landschappelijke inpassing".* Wij onderschrijven deze visie nog steeds.

Het **CDA** vraagt naar het plan van Aanpak en het onderzoek m.b.t. de aanpak reclameobjecten en of het om meer gaat dan een reclamemast alleen. Het gaat hierbij inderdaad om meer dan alleen een reclamemast. Momenteel wordt er een voorstel uitgewerkt voor de reclameobjecten binnen de kernen. We verwachten dit voorstel medio november in het college. Na besluitvorming in het college kunnen we u de bijbehorende stukken uiteraard toesturen. Op het moment dat er voldoende ambtelijke capaciteit aanwezig is worden ook andere mogelijkheden onderzocht om inkomsten te genereren. Hierover zijn dan ook nog geen aanvullende onderzoeken voorhanden.

Het **CDA** wil graag het huidige landbouwareaal zoveel mogelijk in stand houden. Wij zijn het hiermee eens. In de door de gemeenteraad vastgestelde kadernota grondbeleid 2022-2026 staat: *"gezien het economische belang en de jaarlijkse pachtinkomsten van onze gemeente met betrekking tot landbouwgrond en de schaarste in de huidige landbouwgrond streeft de gemeente ernaar om het huidige gemeentelijke landbouwareaal op gelijk niveau te houden. De bestaande natuuropgave en grondclaim voor duurzame energieopwekking maken dit echter een lastig en onhaalbaar streven. Gedurende de looptijd van de kadernota is de doelstelling van de gemeente om in samenwerking met de provincie op zoek te gaan naar alternatieve verdienmodellen, zodat ook in de periode na 2025 de structurele inkomsten die nu voortvloeien uit landbouwgrond gehandhaafd kunnen worden".*

Roerstreek Lokaal! en **Ons Roerdalen** vragen aandacht voor de bijdragen aan de GR-en. Alle collegeleden maken deel uit van één of meerdere AB's en of DB's van de gemeenschappelijke regelingen. U mag erop vertrouwen dat onze collegeleden de opmerkingen vanuit de raad zeer ter harte nemen en strak toezien op de begrotingen van de GR-en. Maar ook in deze besturen vindt besluitvorming plaats op basis van meerderheden. Niet alleen voor collegeleden maar ook vanuit de rol van de gemeenteraad kan via de geëigende netwerken gezocht worden naar medestanders.

Ons Roerdalen geeft aan de transitie van het Nationaal Park de Meinweg niet te zien zitten. Dat is uiteraard hun goed recht. Wij willen graag nogmaals aangeven waarom deze transitie belangrijk is. Om de status Nationaal Park te kunnen behouden dient een nationaal Park te voldoen aan de voorwaarden van het Rijk. Dit houdt o.a. in dat het Nationaal Park robuuster/groter moet worden. Alle Nationale Parken moeten aan deze nieuwe voorwaarden voldoen, ook als je ze landschapspark noemt i.p.v. Nationaal Park. De keuze voor Nationaal Park wordt op Rijksniveau gemaakt. De term "Nationaal park" is één van de meest bekende in de hele wereld. Kiezen voor iets anders levert minder herkenbaarheid op en daardoor minder economische spin-off voor de regio. Binnen de (nieuwe) Nationale Parken ligt naast de nadruk op natuur en biodiversiteit, ook de nadruk op erfgoed, gezondheid, recreatie en toerisme, maar zeker ook de nadruk op het agrarische gebruik. De agrarische sector heeft een belangrijke rol. Uitbreiding van het Nationaal Park betekent niet per definitie uitbreiding van natuur!
Uitbreiding van het Nationaal Park behelst geen enkele planologische implicatie en draagt alleen maar bij aan een sterkere economische regio, door de naamsbekendheid en het grote, integrale, aaneengesloten gebied.
Het plan is om voor het hele Nationaal Park een andere naam te kiezen omdat andere gemeenten die nu ook aansluiten niets met de term Meinweg hebben. Het gebied is ook veel groter en er vallen dan meerdere natuurgebieden en natura 2000 gebieden in het gebied, waardoor De Meinweg niet meer de lading dekt. Echter, de huidige naam De Meinweg blijft wel als een natuurgebied en natura 2000 gebied binnen dit nieuwe grotere Nationaal Park. De gebiedsnamen van alle natuurgebieden blijven als natuurkernen behouden in het nieuwe Nationaal Park.

PvdA/Groenlinks vraagt naar de ontwikkelingen in het Flinke Ven. De Provincie Limburg staat aan de lat voor de natuurontwikkeling in onze gemeente. Eén van de plannen betreft, zoals bekend, de herontwikkeling van het Flinke Ven van landbouw naar natuur. De Provincie neemt eind 2023 in totaal 42 hectare van de gronden aldaar in eigendom over van de gemeente Roerdalen. Uw raad ontvangt hier dit kwartaal nog een raadsinformatiebrief over hoe dit proces precies tot stand is gekomen. Het klopt verder inderdaad dat het gebied een aantal weken geleden is ingemeten. Reden hiervan is dat de gemeente Roerdalen wel nog eigenaar blijft van de paden/wegen in het gebied. Over de toekomstige inrichting van het Flinke Ven is bij de gemeente Roerdalen momenteel nog weinig bekend. De Provincie Limburg heeft aangegeven hier in 2024 een definitief besluit over te nemen, dus nadat de gronden in eigendom zijn verworven. Voor wat betreft uw vraag hoe lang 'particulieren' nog gebruik mogen blijven maken van de grond kunnen we kort zijn: Voor wat betreft de gemeentelijke pachters is dit uiterlijk eind 2023. Hoe de Provincie Limburg het gebied vervolgens gaat beheren is bij ons niet bekend.

Ons Roerdalen vreest het zelfstandig voortbestaan van de gemeente Roerdalen. Zoals uit de cijfers blijkt is onze weerstandscapaciteit nog goed en kunnen we eventuele tegenvallers opvangen. Het tekort zoals geprognotiseerd voor 2024 komt uit een speciaal daarvoor aangewende reserve. Wij zijn het met **Ons Roerdalen** eens dat het uitgangspunt moet zijn dat structurele uitgaven gedekt moeten worden door structurele inkomsten.
Het **CDA** vraagt hoe de term beheerste ontwikkeling wordt gedefinieerd. Wij stellen meerdere oplossingen voor om de exploitatie in evenwicht te brengen. Enerzijds door kostenbeheersing, getuige de ombuigingsvoorstellen, maar anderzijds ook door inkomsten te genereren. Dit kan o.a. door verhoging van de belastingtarieven. Deze lastenverhogingen willen we geleidelijk doorvoeren. Huishoudens in onze gemeente dienen niet van het een op het andere jaar met zeer forse stijgingen geconfronteerd te worden. Daarom spreken we over een beheerste ontwikkeling van de lasten.

Ons Roerdalen wil graag weten hoe de bijdragen van de GR-en in de begroting zijn verwerkt. Wij hebben zoals gebruikelijk de bijdragen in de respectievelijke begrotingen van de diverse gemeenschappelijke regelingen in onze meerjarenbegroting opgenomen. Mocht de exploitatie bij één of meerdere GR'en negatief worden dan lopen we inderdaad het risico dat we met aanvullende lasten worden geconfronteerd. We zien er uiteraard op toe dat eventuele negatieve saldi zoveel als mogelijk worden opgevangen binnen de begroting van de betreffende GR.
PvdA/Groenlinks vraagt zich af hoe zeker het is dat in 2025 de hondenbelasting zal worden afgeschaft. Afschaffing van de hondenbelasting brengt onlosmakelijk met zich mee dat de daarmee gederfde inkomsten anderszins moeten worden teruggehaald. We vinden het verstandig deze thematiek te betrekken bij het traject Roerdalen in balans 2.0 wat als doel heeft om tot een pakket van maatregelen annex beleidswijzigingen te komen die de begroting 2025 in evenwicht brengt.

Tot zover in eerste termijn.